



## TRENUCI

gonila me  
 zlrudost izgubljenog belca  
 stajala si  
 na bedemu tuge  
 kao devojčica  
 u čekanju neobranog ploda  
 dovikujući  
 reči neponovljenih  
 susreta  
 razdražen  
 od našeg gledanja  
 i mirnog čekanja  
 belac je —  
 otišao  
 i ostavio nas skamenjene  
 na granicama uzaludnih  
 verovanja

\*\*\*  
 razdrobila si dušu  
 mladog jablana  
 razbolela si mi misli  
 ružo — cvete rumeni  
 poljupcem —  
 bežanja

Strahinja J. RODIĆ



## LJUBOMORA

Danas smo ja i Ona izišli u polje. Ona se odmah zaljubila u cveće, i izvršila stotinu preljuba po polju... Mene je, naravno, ostavila...

Ja sam razmišljao o astronomiji žutih maslačaka, koji imitiraju zvezde... I studirao društveno uređenje jégnog mravinjaka...

I slušao predavanje starog poljara o pčelinjem matrijarhatu...

Kada je ona došla sa rukovetom svojih ljubavnika, pokušao sam da izmislim buket reči, koje će joj se više svideti od izabranih cvetova... Reči nisu mogle da poistovete moju ljubav i cveće.

Iz ljubomore, zadržao sam je dugo na suncu, sve dok nisu uvenuli cvetovi, taj šareni harems njenih ljubavnika.

Spasoje LABUDOVIĆ

Upoznali smo se na bulevaru An Spak. Nehajno je držao ruke u džepovima i povremeno nagibao ramenom na levu stranu. Za čitavo to vreme naprezao sam se da razumem ono o čemu je razgovarao sa mojim prijateljem. Da li zbog mog ćutanja ili zbog mog izgleda, tek on mi se obratio:

— Stranac ste?  
 Pogledao sam ga:  
 — Da, Jugosloven.  
 — Jugosloven?

Začudio se. U momentu me prožeže kičmom ljutnja, crvljivo ponavljajući opasku. Hteo sam nešto da mu kažem... Očutao sam.

Iznad nas se spustilo sivo zimsko nebo. Kiša je neprestano muzla neformaste oblake. Bilo mi je dosta te kiše i čudne, vodnjikave zime i ljudi koji su žurili nekud bulevarima i sličnih, gotovo istih, fizionomija prodavača novina, koji su isuviše glasno uzvikivali naslove večernjih izdanja. Ljutio sam se na sebe i svoje, ruke koje su danima bile mokre i gotovo oglodane na zglavkoviima, od tog neprestanog guranja u džepove.

Zajednički prijatelj nas je napustio obećavši mi da će me sutra posetiti. Ostali smo sami. Slučajno, obojica smo bili okrenuti na istu stranu. Pogledi su nam se gubili u farovima automobila. Signalno svetlo se promenilo i sa trga Brukera nastavila je presipajući se desetoredna kolona automobila.

— Brisel!  
 Posmatrao sam taj grad pun žilavog, a u isto vreme setnog ritma širokih ulica. Bilo mi je svejedno šta će se dogoditi tog večera u tom mokrom i zagušljivom gradu. Prihvatio sam poziv slučajnog poznanika. Želeo je da mi pokaže svoj grad. Bio je čudan, a u isto vreme ponosan kad bi govorio o gradu u kom je odrastao, u kom smo eto, slučajno zajedno, u kom eto, on vozi svoj sportski „Mercedes“. Krenuli smo. Uklještili smo se u kolonu automobila i tako odmicajući kišnom paradom civilizacije. Šućuren na dnu automo-

bila, gotovo u motoru, osećao sam njegovo ujednačeno dahanje i bio niži od svih koji su nas okružavali.

Jednim svojim delom taj grad je ličio na ostale gradove. Najzad smo se izvukli iz klešta saobraćaja i pošli prostranom, polupraznom ulicom. Poznanik je bio dobar vozač i sudeći po vestim otsečnim zaokretima, voleo je da sedi za volanom. Provušli smo se kroz dve ulice i ušli na popločan trg. — Stari trg, objasnio mi je poznanik, a ja sam još jednom u njegovom tonu osetio sigurnost i nešto jače od gordosti što me je peklo do krvi.

— Hoćete li da pogledate?

Razmišljao sam. Želeo sad da se izjednačim sa njim, u tonu i intonaciji u pogledu. Izišao sam na vlažni trotoar. Postepeno sam osećao u sebi visinu, tu vlažnu, raskošnu gotiku, koja je snažno zaparala svojim vrhovima u kišnu moć, tu fluidnu svetlost starih palata. Zastao sam pred gradskom kućom. Na desetak metara iznad zemlje kroz prozore njenih otvora diskretno svetlo skrivenih reflektora presijavalo se na krupnim, gotovo kristalnim kapima koje su učestale pojačavajući visinu i snagu njenih tornjeva koji su negde gore, pod samim nebom čitali u miru polusenki. Sa leve i desne njene strane, u blagom polukrugu podbočile su se palate esnafa flamske renesanse. Čudno; izukršana svetlom, zaspala gotika sa titravim pozlatama renesanse odavala je na prvi pogled izlomljenu harmoniju stilova, da bi malo kasnije, negde dalje, u visini, stvorila čvrstu impresiju, nešto čvršće od lepop.

Poznanik me je opomenuo sirenom. Između njega i mene, sa blagim šumom provukla su se

# ETJEN

## SA PUTA PO BELGIJI

MILAN TOPOLOVAČKI

duga, crna kola. Nekoliko trenuta kasnije kiša postade jača.

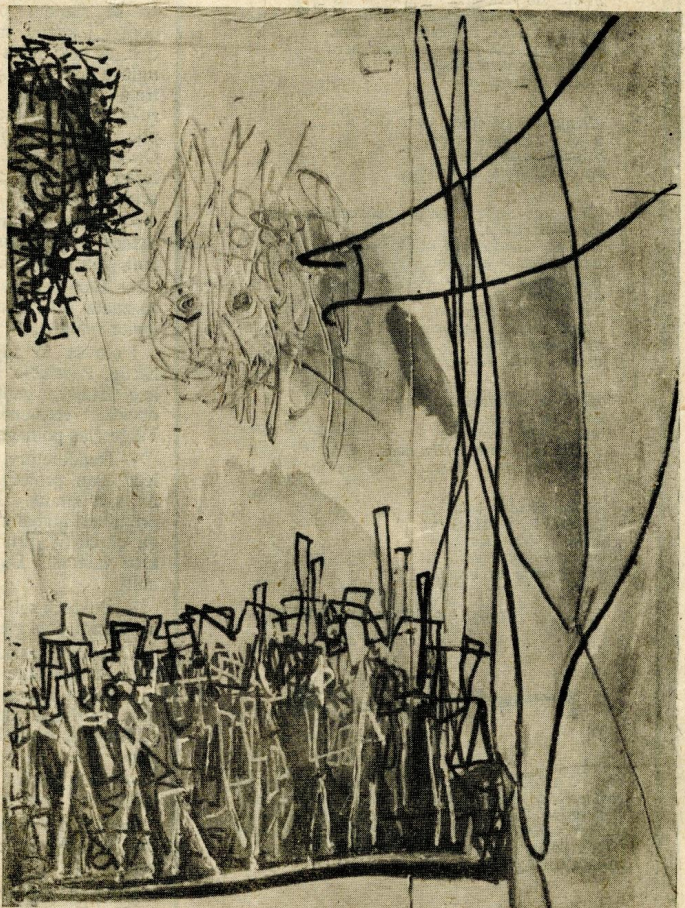
— Palata kraljeva!

Zahvalio sam mu se. Obrisaosam lice maramicom i nastavio da šljapkam po vodi koja je već uveliko pokrila trg. Poznanik je parkirao kola. Osloboodio sam ga. Sa nekim čudnim i više od nadmenog izgleda ušao je u restoran esnafske palate.

Ostao sam na trgu srednjeg veka, niži zbog gotike, razdražaniji zbog pozlaćenih fasada, istinitiji zbog neznanja jezika, uvredjen zbog poznanstva.

Palata kraljeva je adaptirana u komunalni muzej. Iznad prvih nabora ukrasa, nad samim portalom gotike, deset kopalja nad mirnim trgov para nebo blaga izukršana svetlost reflektora. Sigurnije, jače i neupadljivije, raširila je ova palata svoje masive levo i desno od pravca gradske kuće, izjednačena je sa njom po visini, po nebu. Trg je ostao prazan. Potpuno mokar, otvorio sam vrata renesansnog restorana, ostavivši za sobom pust, gotovo četvrtasti trg.

Za ogromnim stolom, okrenut povisokom kaminu, sedeo je moj poznanik. Svetlost dva nagorela drveta padala mu je titravo na lice, a ja sam se trudio da shvatim njegov pogled, da ga pronadjem između polucrvenih titraja plamenata. Oči mu nisam mogao videti, povremeno sam nazirao u njima neku dečačku jasnoću i nešto čudno što još uvek nisam shvatao. Pio je martini. Na njegovu insistiranje pokušao sam i ja, ali mi nekako nije prijao. Etjen je puno pio i na moje iznenadjenje, glas mu je postao postepeno



TADEUŠ KANTOR: FASIZAM